

Nutaaliorneq C - 2022

1. Ilinniartitsissutip inissisimanera

Nutaaliorneq C imaqarpoq nassaarsiorneq, nutaaliorneq siaruarterinerlu pillugit ilisimasanik. Nutaaliornermi suliarineqartarput nutaaliornermik ingerlatsinerit, suliniutinik aqutsineq, suliniutit ingerlaartarneri niuerner milu pilersaarutit. Ilinniartitsissut namminersortuni pisortallu suliffeqarfiini kattuffinnilu aningaasannanniarfiusuni aningaasannarniuffiunngitsunilu isumassarsiner miit niuerutiginerinerinut ilisimasaqarfiulersarpoq. Taassuma saniatigut ilinniartitsissummi nutaaliornerup suliffeqarfinni inuiaqatigiinnilu pingaaruteqarnera sammineqarpoq.

2. Ilinniartitsissummi siunertat

Ilisimasat piginnaasallu.

Ilinniartut nutaaliorneq pillugu imatut ilisimasaqalissapput piginnaasaqalerlutillu suliffeqarfimmik kattuffimmillu aningaasanniarfiunngitsumik pilersitsiner mi isumassarsisarnermik ineriartortitsiner mik aaqqissuussamik anguniagaqarlutillu suliaqarsinnaallutik. Ilinniartut tassunga atatillugu niuerner mi iliuuseqarsinnaassapput aammalu suliniutinik suliaqarner mi suliffeqarfinnillu nutaanik aallartitsiner mi periutsit atorneqarneranni ajutoorfiusinnaasunik suliaqarsinnaassapput.

Iikkagaqartarner mi sulinermilu piginnaasat

Ilinniartut suleqatigiiaarlutik nutaaliorner mik ingerlatsiner mi ajornartorsiutit piviusorsior t ut pillugit ilisimasatik ineriartortissavaat.

Inuttut inuillu akornanni attaveqatigiittarner mi piginnaasat

Ilinniartut isumassarsianik aaqqissuussamik anguniagaqarlutillu sulisinnaassapput. Ilinniartut namminneq isumassarsiatik upperissavaat, aammali isornartorsiorsinnaassallugit. Ilinniartut isumassarsiatik niuerner milu pilersaarutitik siornersortinut, taarsigassarsisitsisartunut, pisisartunut pilersuisunullu suliamik ingerlatsisunut takoqqusaarutigisinnaassavaat.

Kulturikkut inuiaqatigiillu akornanni piginnaasat

Inuiqatigiit ingerlaannarnissaasa ineriartorfiunissaasalu inuttaasut nutaalior nissaanerannut aallarnisaasuunerannullu atassuteqarneranik paasisimasatik tunngavigalugit sulisinnaassapput.

3. Iikkagassatut anguniakkat imarisaalu

3.1 Iikkagassatut anguniakkat

Ilinniartut uku piginnaalissavaat:

- a) nutaaliorner mi tunngaviumik taaguutit nassuiarsinnaallugit aammalu nuna tamakkerlugu inuussutissarsiutillu immikkoortuini nutaaliorner mi ingerlatsiner it taakkulu kingunissaat allaaseralugit,

- b) nutaaliornermi isumassarsiat nalilersornissaannut isumassarsiat periutsillu ineriartortinnissaannut anguniagaqarluni teknikkitt nassuiarsinnaallugit atorsinnaallugillu,
- c) suliffeqarfiit kattuffiillu aningaasarsiorfiunngitsut pilersinneqarnerannut ingerlaannarnissaannullu tunngavittut niuernermit pissutsit nassuiarsinnaallugit,
- d) nammineq suliffeqarfigisamik aallartitsinermit aqutsinermit sakkut niuernermit pilersaarutini atorsinnaallugit,
- e) nutaaliornermi siaruarterinerit nassuiarsinnaallugit, aamma
- f) nammineq suliffeqarfigisamik aallartitsinermit suleqatigiit suleqatigiinnilu peqataasut inissisimanerat pillugu tunngaviumik ilisimasat atorsinnaallugit ataqatigiissinnaallugillu.

3.2 Ilinniartitsissutit imarisai pingaarnertit

Ilinniartitsissutit imarisai pingaarnertit ukuupput:

- a) inuiaqatigiinni nutaaliorneq,
- b) isumassarsianik pilersinermit, ineriartortitsinermit nalilersuinerimullu periutsit tunngaviusut,
- c) pilersitsineq niuernermit periutsit,
- d) niuernermit, pilersaarut,
- e) siaruarterineq aamma
- f) suleqatigiit suleqatigeeriaatsillu.

3.3 Illassutit ilinniakkat

Pingaarnertut ilinniakkat kisiisa atorlugit ilinniartut ilinniakkani anguniakkat angusinnaanngilaat. Illassutit ilinniakkat imatut toqqarneqassapput ilikkagassatut ilinniakkanut atassuteqartitseqataatillugit itisiliitillugillu, pingaartumik nutaaliorneq inuiaqatigiillu kissalu suliffeqarfiup nutaaliornermi suliamik ingerlatsinera. Illassutit ilinniakkat imatut toqqarneqassapput nutaaliornermi sulianik ingerlatsinermit ilinniartitsissutini assigiinngitsuni ilisimasat periutsillu atorneqarnissaasa pisariaqarneranik ilinniartut paasisaqassallutik. Illassutit ilinniakkat tassaapput maannakkut pisunik atuagassat soorlu aviisini ilanngussat, tv-mi aallakaatitat imaluunniit suliffeqarfiit nittartagaanni paasisutissat.

4. Ilinniartitsinermit aqqissuussineq

4.1 Ilinniartitsieriaatsimi periutsit

- a) Ilinniartitsinermit ilinniartut ilinniakkani qaffasissusiat ilisimasaallu aallaavigneqassapput.
- b) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsisut ilinniartullu akornani ilikkagaqartarnermit oqaloqatigiittarnerattut sapinngisamik isikkulerlugu.
- c) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsieriaatsit assigiinngitsut paarlakaajaanneqassallutik.

- d) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut soqutigisaat pisariaqartitaallu isiginiarneqassallutik, taamaalilluni ilinniartut ilinniartitsissutip pissanganartuuneranik, naleqquttuuneranik soqutiginarartuuneranillu misigisaqarnissamut periarfissinneqassallutik.
- e) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniagaqarnerup ingerlanneqarnerani sammisanilu ineriartortitsinermi ilinniartitsissut siuariarfiussalluni, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit oqariartaatsillu ineriartorfiussallutik, taamaalilluni ilinniartut namminneerlutik suliariaaseqarnissamik ajornakusoortunillu eqqarsartarnissamut piffissap ingerlanerani sungiusarneqassallutik.
- f) Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq inuiaqatigiinnut avatangiiserisanut annertunerpaamik attuumassuteqalersillugu.

Nutaaliorneq C-mi tunngaviuvoq illuatungaani ilinniartitsissummi atuagarsorneq periutsillu illuatungaani maannakku piviusunilu ajornartorsiutit ataqatigiissinneri. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ajornartorsiutit sammillullugit ilinniartitsummilu atuagarsornerluni paasissutissiiniarluni suliassat naatsut ilanngullugit suleqatigiissitsilluni. Suliassat naatsut atorlugit ilinniartitsinermit ataatillugu avataani suleqatit ilanngunneqassapput.

Ilinniartitsinermit aqqissuussinermit isumassarsisarneq pingaartinneqassaaq suliffeqarfimmillu imaluunnit suliffeqarfimmik aningaasannarniarfiunngitsumik nutaamik pilersinermit tunngavittut isumassarsianik nalilersuineq. Aammattaaq ilinniartut niuernermit iliuuseqarsinnaassusiat ineriartortinnissaa ilinniartitsinermit pilersarusiornermit isiginiarneqassaput.

4.2 Suleriaatsit

Ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq suleriaatsit assigiinngiartillugit, tassunga ilanngullugu periutsit toqqakkat pillugit isornartorsiuvilluni qisuariaateqarsinnaaneq aammalu ilinniartut ataasiakkat sulisillugit suleqatigiikkaartaarlugillu sulisillugit paarlakaajaartitsilluni sulisoqassaaq. Suleriaatsinik toqqaanermi ilinniartut nutaaliorsinnaanerisa ineriartortinnissaa isiginiarneqassaaq, taamaalilluni allaasunik nutaaliornunilu eqarsarluni suleriaatsit ilinniartitseriatsillu salliutinneqassallutik.

Ilinniartitsineq sivunerusumi imminut atasumik ilinniartitsinertut aqqissuunneqassaaq, tassani ilinniartut isumassarsisarnermit namminerlu suliffeqarfimmik aallartitsinermit imaluunniit suliffeqarfimmik aningaasannangiartuunngitsumik pilersinermit suleqatigiikkaarlutik sulissallutik. Ilinniartut pingaarnertut ilinniakkanik ilassutitullu ilinniakkanik ilinniartitsissummi immikkoortunik pingaarutilinnik suliaqassapput. Ilinniartitsineq niuernermit pilersarusiornermit naggaserneqassaaq, taannalu oqaluttariarsorluni misilitsinnermit tunngaviusaaq.

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik siullugu oqaasillit ilinniartitsissummilu oqaatsinik aappaattut oqaasillit isiginiarneqassallutik.

Ilinniartitsinermi ilaavoq, ilinniartitssummi naggasiullugu soraarummernissamut suliaq tassanilu ilinniartitsinermi tiimit 24-it missaat atorneqassallutik imaqaassallunilu ilinniartitsissummi ajornartorsiutinik pingaarnernik. Ilinniartut suliniummik allaaserisaq suliarissavaat, taannalu suliniummut siulequtitut atuarfimmit akuerineqassaaq. Suliniut soraarummeernissamut tungavigissallugu naleqquppat akuersisoqassaaq. Suliniummi nalunaarusiap annertussusaa quppernerit annerpaamik 15-iussapput. Suliniummi ilinniartut ataasakkaarluik nammineerlutillu nutaaliornermi ajornartorsiutinik suliaqassapput.

Ilinniartitsineq aqqissuunneqassaaq, ilinniartut ilinniartitsinermi oqaatsinik namminneq oqaatsimittut siullertut atuisut aamma ilinniartut ilinniartitsinermi oqaatsinik oqaatsit aappaattut atuisut mianeralugit.

Oqaluttariarsorluni misilitsinissamut tunngaviusutut ingerlatsinerit arlallit suliarineqassapput, ilinniartitsissutit imarisaannik pingaarnernik tamatigoortumik peqataatitsisumik. Ingerlatsinerit pingaarnertut qulequtassaa ilinniartitsisumit aalajangerneqassaaq. Tamatumunnga ilinniartut allallutik ataqatigiissumik suliaqassapput, suliamut tunngatillugu qitiutitassaq aalajangiusimaannarumallugu. Ingerlatsinerit ilaat niunernermut pilersaarussianik naggaserneqarsinnaavoq. Piumasaanngilaq eqimattat soraarummeeqatigiittut ingerlatsinerit tamaasa ataatsimoorlutik suliarisimassagaat.

4.3 It

It ilinniartitsinermut pissusissamisuuginnartumik ilaatinneqassaaq, ilinniartullu sapinngisamik attaveqaatinik elektroniskiusunik internertimillu atuinissaminnut periarfissaqassapput. It aamma tusagassiissutit ilinniartitsinermi ilinniakkamut atatillugu sakkutut ilinniartullu ilinniartitsissummik ilikkariartornerannut tapertatut atorneqassapput. Ilinniartitsineq aqqutigalugu ilinniartup periarfissat digitaliusut assigiinngisitaartut atornissaat ilinniassavaa, tamatumunnga ilanngullugu ataatsimooqatigiiffinnut digitaliusunik allanik suleqateqarneq.

Ilinniartitsinerup ilinniartup eqqarsaatigilluakkamik apersuusersuisumillu paasisutissanik toqqaasinnaanera, misissuisinnaanera naliliisinnaaneralu inerisaaqataaffigissavaa. Kiisalu ilinniartitsinerup ilinniartup internet-ip atornera attaveqariaatsillu pillugit apersuusersuisumik pissusilersornissaminik inerisaanissaa peqataaffigissavaa.

4.4 Ilinniartitsissummi oqaatsit

Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartut ilinniartitsissummi oqaatsinik atuisarnerat ilinniartitsissummilu taaguutinik atuinerat aqqissuussamik ineriartortinneqarluni. Ilinniartitsineq imatut aqqissuunneqassaaq ilinniartitsissutit siulianni oqaatsinik

oqariaatsinillu ilinniartut piffissap ingerlanerani paasinnilluarsinnaatikkiartortillugit atuisinnaalluartikkiartortillugillu.

4.5 Ilinniartitsissutinut allanut atassuteqartitsineq

Ilinniartitsineq imatut aaqqissuunneqassaaq piffissat ilaanni ilinniartitsissutit akornanni suliaqartoqartarluni ilinniartitsissutinilu ilisimasaqarfinnut sanilliutitsilluni. Ilinniartitsissut suliaqarfimmi suliarineqartartunik nunat tamat akornanni kulturillu akornanni ajornartorsiutit pillugit inulerinermik ilinniartitsussutinut atassuteqarpoq.

Ilinniartitsissut niuernerme pilersaarutit suliarineqarneranni ajornartorsiutit pillugit illinniartitsimmut tuniniaaneq B-mut aamma suliffeqarfiit aningaasaqarnerat B-mut annertuumik atassuteqarpoq. Suliffeqarfiit aningaasaqarnerannut B-mut atassuteqarneq pingaartumik tassaapput sammisat pilersitsinerme missingersuutit, ingerlatsinerme missingersuutit aamma aningaasaqarniarnermut missingersuutit.

Ilinniartitsissut oqaatsinik ilinniartitsissutinut annertuumik atassuteqarpoq, tassa ilinniartitsissummi oqaatsit atorineqartut tassaammata tuluit danskillu oqaasii, aammalu ilinniartitsissummi oqaariartaatsit kalaallisut oqaasertaqanngimmata taaguuteqaratilluunniit, taamaammaalli oqaatsinik taaguutinilluunniit pisortatigoortuunngitsumik nassuiaatit nassaassaallutik.

5. Nalilersuineq

5.1 Ingerlaavartumik nalilersuineq

Ilinniartunik ataasiakkaanik ilitersuinikkut nalilersuinikkullu ilinniartut ataasiakkaat ilinniagaqarnerme tamarmiusumi qaffasissutsiminnik ilinniartitsissumilu inissisimanerminni ineriartorminnik ersarissumik paasisaqassapput. Ingerlatat ilinniartitsinerme pissariaqartarnerme pilersitsisut ataasiakkaanillu ataatsimut qisuariartitsisartut ilanngunneqassapput. Nalilersuinerme ilikkagassatut anguniakkat tunngaviupput.

5.2 Misilitseriaaseq

Misilitsinnerme ilaapput imm. 4.2 naapertorlugu suliniut aamma oqaluttariarsorluni misilitsinneq marlunnik immikkoortulik. Aappaani soraarummeernerme suliniut suliarineqarnikoq aallaaviussaaq. Soraarummeernerup aappaani suliassat piviusut annikinnerusut tunngavigalugit siumut ilisimaneqanngitsut aallaaviussapput. Sulissani soraarummeertut ilinniartitsissummi ajornartorsiutinik allaaseqarsinnaassusiannik, nalilersuisinnaassusiannik naliliisinnaassusiannillu takutsitsinissamut periarfissinneqassapput. Ilinniartut oqaluttariarsorluni misilitsinnerme immikkoortut taakku marluk tulleriinnilersornissaat namminneq aalajangissavaat.

Oqaluttariarsorluni soraarummeernerme minutsit 30-t missaanni piareersartitsisoqassaaq, piffissarlu soraarummeerfik soraarummeertumut ataatsimut minutsit 30-it missaaniissaaq.

Marlunnik karakteriliisoqassaaq: Ataaseq soraarummeernissamut suliniummi ataaserlugu oqaluttariarsorluni soraarummeernermi saqqummiinermut. Oqaluttariarsorluni soraarummeernermi saqqummiinernut karakterimi immikkoortut marluk assigiimmik nalilerneqassapput.

5.3 Naliliinermi tunngaviit

Naliliinermi soraarummeertut ilikkagassatut anguniakkanik qanoq angusitiginersut tunngavigalugu naliliisoqassaaq. Soraarummeertup ukunani piginnaasai pingaartinneqassapput:

- a) ilinniartitsissummi oqaatsit, periusit suliariaatsillu piviusunut qanittut atorlugit nutaaliornermi ajornartorsiutinik nassuiaasinnaanera oqaloqatiginnissinnaaneralu,
- b) suliaqarfimmi tunngavilersueriaasia,
- c) ilinniartitsissummi piginnaasanik takutitsinera aamma
- d) saqummiinnermi niuernermi pilersaarummi ilinniakkanik toqqaanera, aaqqissuina ingerlatitseqqiinalu.

Soraarummeertup saqqummiineranik ataatsimut naliliineq tunngavigalugu karakteriliisoqassaaq.